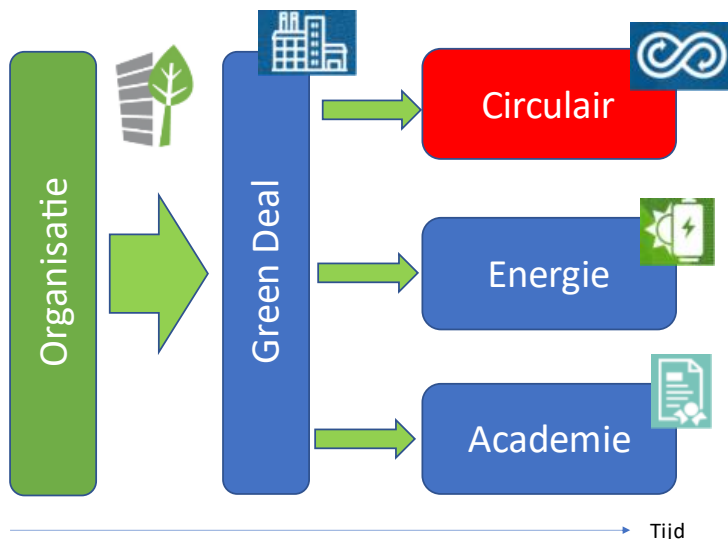

GreenBiz Circulair

White Paper

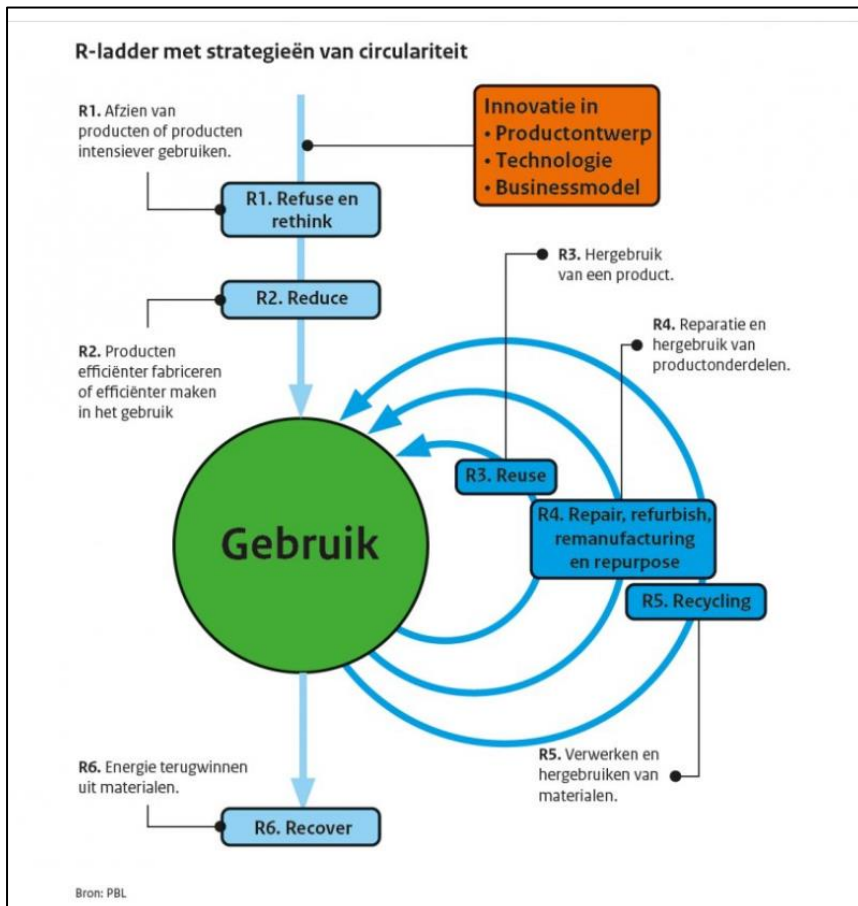
Deze white paper is onderdeel van een serie van 6 modules die tezamen het handboek vormen voor een effectieve en professionele aanpak voor de realisatie van *Energiepositieve Bedrijventerreinen* op basis van publiek private samenwerking. De modules zijn voortgekomen uit de praktijk van GreenBiZ IJmond. GreenBiz IJmond is een nationaal voorbeeld van gebiedsgerichte samenwerking met als doel duurzaam ondernemen en energiepositieve bedrijventerreinen te realiseren.

Deze white paper richt zich op de opzet en verduurzaming van een samenwerking tussen bedrijven en overheidsinstellingen op het gebied van circulaire inkoop, afvalscheiding en hergebruik van reststoffen en het borgen van de kennisopbouw op deze thema's

Waarom GreenBiz Circulair?

Bij een circulaire economie gaat het erom dat producten en onderdelen hun waarde behouden en dat grondstoffen worden hergebruikt. Afgedankte producten worden niet weggegooid, maar zoveel mogelijk gerepareerd of verwerkt tot nieuwe producten of grondstoffen. Zo ontstaat er een gesloten kringloop zonder afval en verspilling. Er zijn diverse strategieën om circulariteit

toe te passen (de R-ladder, zie figuur onder, www.rvo.nl). Deze R-ladder vormt tezamen een model waarmee je de verschillende vormen van circulariteit kunt beschrijven. Alle circulaire bedrijven hebben één of meer van deze R-en tot onderdeel gemaakt van hun bedrijfsmodel. Veel bedrijven willen de stap naar circulair bedrijven, maar weten niet hoe te starten. Als publiek-private samengewerkt, gericht op duurzaamheid en

met een lokale collectieve aanpak heeft GreenBiz IJmond de ambitie om bedrijven bewust te maken van de waarde van rest- en afvalstoffen en vervolgens deze bedrijven te ondersteunen bij het creëren van een circulair bedrijfsmodel en waarde.

GreenBiz IJmond heeft als doel om een circulair bedrijfsmodel te realiseren op zowel het niveau van het bedrijventerrein als bij de individuele bedrijven zelf. Het resultaat is meer energie terug winnen, een meer efficiënt productieproces, minder afval en het gebruik van duurzame materialen en daardoor een positieve bijdrage aan de CO2 reductie op het bedrijventerrein.. Hier onder een toelichting op de aanpak.

Wie is de doelgroep?

De doelgroep bestaat uit alle gevestigde bedrijven op het afgebakende bedrijventerrein. Voor niet alle bedrijven zijn alle elementen van het circulair bedrijfsmodel interessant.

Hoe zet je de samenwerking op?

- 1) Breng focus aan met een uit bedrijven bestaande werkgroep Circulair. Zij verzamelen input van de lokale -bedrijfsterrein gebonden kerngroepen, zie white paper GreenBiz Organisatie). Op basis van de input wordt het ambitieniveau vanuit GreenBiz Circulair vastgesteld (op welke onderdelen van de R-ladder wordt inzet gepleegd;
- 2) Zoek aansluiting bij publieke en private kennispartners en -netwerken op het gebied van circulariteit;
- 3) Organiseer samen met deze partners kennis- en voorlichtingsbijeenkomsten;
- 4) Zoek aansluiting bij provinciale- nationale of Europese programma's rond circulariteit (zoals Upcycle Your Waste, zie kader);
- 5) Organiseer financiering voor uitvoering via deze programma's;
- 6) Voer afvalscans uit om een beeld te krijgen van bedrijfsindividuele en gebiedspotentie;
- 7) Organiseer werkgroepen n.a.v. de resultaten van afvalscans om zo tot collectieve oplossingen te komen (bijv. een afvalrotonde of collectieve inkoop);
- 8) Voer de oplossingen uit -samen met de bedrijven, kennisinstellingen, omgevingsdienst en evt. afval- of recyclebedrijven;
- 9) Borg de opgedane kennis door modules te verzamelen en/of ontwikkelen rond de specifieke thema's en koppel deze in een lokaal leerplatform (en leg de koppeling met de GreenBiz Academie)
- 10) Ontwikkel een verdienmodel op basis van publieke inkomsten (uit cursussen en trainingen) en private inkomsten (mogelijk een bijdrage op basis van bedrijfsparticipatie, mogelijk een bijdrage van afvalverwerkingsbedrijven, mogelijk een opslag – pay per use – op diensten of advies) . In de praktijk van GreenBiz IJmond is deze stap nog niet uitgewerkt.

Interreg/Upcycle your Waste.

<https://upcycleyourwaste.com/nl/>

Interreg project Upcycle Your Waste: een Europees project waar verschillende landen hun kennis en kunde bundelen. Het Interreg project brengt een uitdaging met zich mee: afval omzetten tot grondstof. SMART doelstelling: 100 bedrijven actief betrokken in de IJmond. Minimaal 20 % grondstoffen upcycling van grondstoffen.

Aanpak: Upcycle Your Waste

1

Een onderzoek op maat naar de huidige afvalsituatie in uw bedrijf.

Het project evalueert het type en de hoeveelheid afval en de kosten ervan voor uw bedrijf. Daarbij houden wij rekening met eventuele belemmeringen om nieuwe kansen te benutten.

2

Ontwikkelen van upcyclingoplossingen.

Op basis van de resultaten van het afvalonderzoek brengen we samen met onze kennispartner TU Delft mogelijkheden voor upcycling in kaart. We organiseren meet-the-market-evenementen om het upcyclen van bedrijfsafval makkelijker te maken.

3

Ontwikkelen van kennis en trainingsmodules

We bieden trainingsmodules aan, zodat ondernemers, bedrijfsverenigingen en lokale overheden meer kunnen leren over de circulaire economie, de eigenlijke waarde van afval, afvalwetgeving en mogelijkheden om uw afval te upcyclen.

4

Collectief aankoopbeleid en oplossingen voor afvalupcycling

Per pilotgebied schrijven we een gedetailleerde aanbesteding uit om een upcyclingoplossing te vinden voor bepaalde soorten afval. Zo selecteren we de meest geschikte duurzame oplossing. Een vertegenwoordigende organisatie is verantwoordelijk voor de collectieve aanbesteding van de afvalstromen per pilotgebied. Zij voorzien in een optimale uitvoering van de aanbesteding (aan beide kanten) en bemiddelen waar nodig. Dit zorgt voor een nauwkeurige naleving van de voorwaarden en doelstellingen van de aanbesteding om verspilling tot een minimum te herleiden en maximale bedrijfsvoordelen te behalen.

Wat zijn de activiteiten ?

De activiteiten van GreenBiz Circulair concentreren zich op een aantal thema's:

- a) Aanjagen van de samenwerking tussen bedrijven en bedrijven ondersteunen bij het vaststellen van een collectieve (GreenBiz) ambitie op het gebied van circulariteit (op basis van de r-ladder);;
- b) Bewustwording creëren bedrijven over de kansen die een circulaire bedrijfsvoering biedt. In onderstaand stroomschema zijn deze activiteiten vorm gegeven als kennisbijeenkomsten;
- c) Inzicht verschaffen over de economische toegevoegde waarde van circulariteit in de individuele bedrijfsvoering van bedrijven. De afvalscans worden in de praktijk van GreenBiz IJmond uitgevoerd door Klimaatroute (www.klimaatroute.nl) . Met een adviseur van Klimaatroute worden op basis van een bedrijfsbezoek en audit de afvalstromen geïnventariseerd (2). Daarnaast wordt Voor het gehele bedrijventerrein een afvalstromenkaart gemaakt;

- d) Kennis overbrengen aan bedrijven over het circulair gedachtegoed. Er zijn verschillende publiek-private courses en programma's voor bedrijven op dit thema. Vanuit GreenBiz wordt

Waarom bedrijven meedoen?

WAAROM BEDRIJVEN MEEDOEN?

Circular ondernemen biedt nieuwe businesskansen! Deelnemers vergroten hun concurrentiekracht en creëren nieuwe waarden voor de organisatie en klanten. Bovendien is het een innovatieve herijking van het businessmodel.

Deelnemers maken kennis met de mogelijkheden van circulair ontwerpen en ondernemen, en gaan aan de slag met circulaire businessmodellen en ontwerpsituaties.

CIRCO Tracks, Classes en Demos worden verzorgd door ervaren CIRCO-trainers.

CIRCO maakt door samenwerken binnen de keten mogelijk wat voor individuele bedrijven taai of onmogelijk is. Door kennisdeling en ketensamenwerking worden ideeën slimmer en beter uitvoerbaar.

Deelnemers ontmoeten (keten-) partners en doen contacten op met de groeiende CIRCO community.

Deelnemers ontwikkelen plannen die op korte termijn realiseerbaar zijn voor hun organisatie of bedrijf, en krijgen zicht op mogelijke systeemveranderingen op de lange termijn.

RUIJ 1.000 BEDRIJVEN GINGEN AL AAN DE SLAG

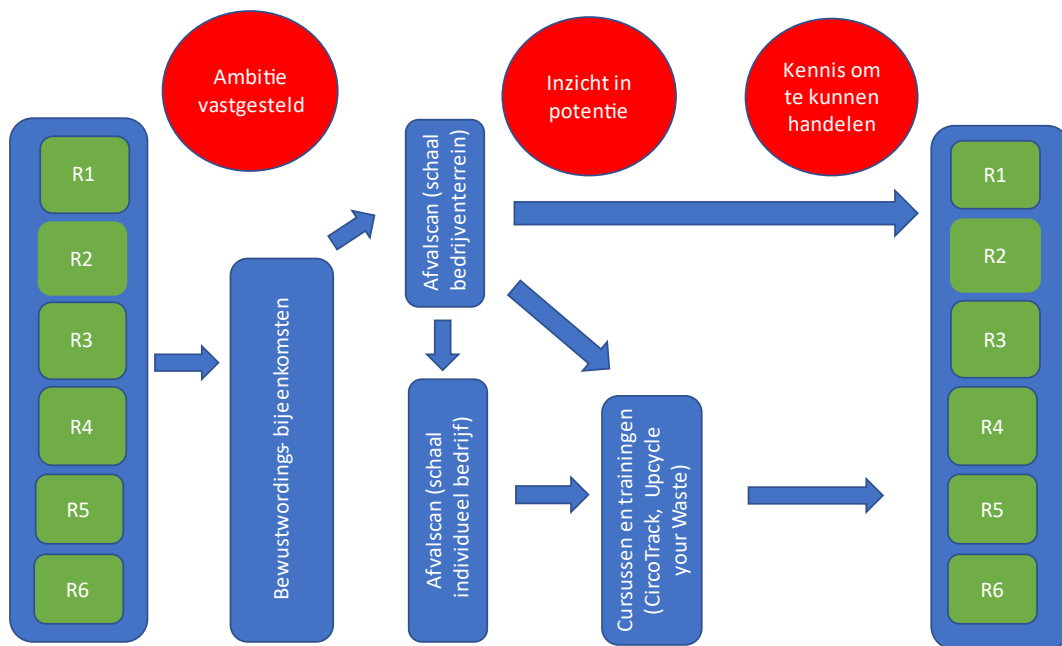

CIRCO

CIRCO versnelt de overgang naar een circulaire economie, met design als motor. Tip: een Track of een Class maken. Deelnemers krijgen kennis met de mogelijkheden van circulair ontwerpen en ondernemen voor hun business. Deelnemers verkennen kansen en zetten concrete eerste stappen in de overgang naar nieuwe producten, diensten en businessmodellen.

CIRCO

samen gewerkt met de provincie Noord-Holland, die tegen geringe vergoeding trajecten van Circo NL aanbiedt. Zij adviseren ondernemers en creatieve professionals om producten, diensten en businessmodellen te (her)ontwerpen om vervolgens circulair te ondernemen (<https://www.circonl.nl/>) . Daarnaast is er vanuit de samenwerking binnen het Interreg programma Upcycle Your Waste een digitale Academy ingericht, waar bedrijven op basis van modulaire cursussen inzicht kunnen krijgen over de kansen van afvalscheiding en hergebruik (<https://academy.upcycleyourwaste.com/>);

- e) Ontzorgen , verbinden en waarde creëren door samenwerking . Op basis van deelnames aan de bewustwordingsbijeenkomsten, deelname aan de afvalscans en deelname aan de kennismodules is er een goed beeld ontstaan van (1)bedrijven die willen en kansrijk kunnen investeren in een circulaire bedrijfsstrategie en (2) de circulaire kansen voor het bedrijventerrein in zijn geheel. GreenBiz Circulair neemt vervolgens het initiatief om op basis van dit draagvlak samenwerkingsprojecten op te zetten in de vorm van een afvalrotonde rond specifieke stromen (Reuse of Recycle) of het opzetten van circulaire inkoop (4 en 5) . Hierbij wordt de samenwerking gezocht met kennispartners, afvalinzamelaars en andere regio's (veel afvalstromen hebben schaal nodig om te kunnen renderen voor recycling, reuse).

Stakeholders en partners

De meest relevante stakeholders zijn natuurlijk de bedrijven op de bedrijventerreinen en meer specifieke de deelnemers in de lokale kerngroepen en werkgroep Circulair. Deze bedrijven of personen zijn direct onmisbare ambassadeurs.

Daarnaast is het relevant om kennisinstellingen op het gebied van circulariteit en materiaalkunde aan je ambities en activiteiten te verbinden (TNO, TU Delft, Klimaatroute, maar bijvoorbeeld ook via het netwerk van Interreg/Upcycle Your Waste)

Uiteraard heb je voor elke fase steun- in capaciteit, financiering, stimulerend en regulerend vermogen – nodig van betrokken gemeenten, provincie en omgevingsdienst.

Tot slot is het wenselijk om een netwerk van toeleveranciers of afnemers met een belang op het bedrijventerrein te binden (zowel voor collectieve inkoop als in een project als de afvalrotonde). Te denken valt aan recycling bedrijven en afvalverwerkers.

Lessons Learned

<< quote's van betrokkenen >> Erna Hilbers, Jan Boudesteijn

'Zet het bedrijfsleven in de lead van de activiteiten en focus op de boodschap waarin je de waarde van circulair ondernemen voor bedrijven centraal zet: bespaar kosten en onderneem toekomstbestendig door circulariteit onderdeel te laten zijn van je bedrijfsproces. Doet dit samen met GreenBiz want GreenBiz levert kennis, inzicht en handvaten om te acteren.'

'Probeer niet alle thema's van uit de circulaire economie in een keer op te pakken. Circulair ontwerpen is wat anders dan afvalscheiding, vraagt een andere aanpak en andere experts/kennisdragers. Het opzetten van een circulaire bedrijfsstrategie is niet het eerste waar bedrijven aan denken.'

'Focus op kleine concrete resultaten voor bedrijven. GreenBiz IJmond heeft zich toegespitst op het realiseren van 20% afvalreductie op basis van de samenwerking binnen Upcycle Your Waste. Dat is een concrete maar complexe opgave. Wat betekent dat voor een individueel bedrijf? Maak het daarom een gebiedsopgave met hele concrete aanbevelingen voor bedrijven.'

'Zet in op bewustwording en kennisopbouw. Bedrijven ervaren de circulaire economie vaak nog als een abstract verhaal, waar heel veel onder valt. Toon aan waar de concrete kansen en kleine stappen liggen.'

'Richt je op het vinden van ambassadeurs. Ondernemers die andere ondernemers vertellen wat werkt en hoe ze moeten acteren helpt bij het verwerven van draagvlak. Idealiter is er per bedrijventerrein een werkgroep van bedrijven actief op het thema circulariteit.'

'Bedrijfsleven zou de regie moeten pakken bij het opzetten van collectieve aanbestedingen'.

'Een afvalscan op het niveau van een bedrijventerrein is zeer interessante informatie, maar gaat pas echt renderen als er ook informatie is over terreinen in de regio, of zelfs op provinciaal niveau. Dan ontstaat er schaal en kunnen reststromen onder regie in de regio (afvalrotonde, bijvoorbeeld via www.watrest.nl) renderen.'

'Deelname aan een Europees Innovatieprogramma als Upcycle Your Waste (Interreg) loont. Zorg wel voor professionele ondersteuning bij de uitvoering (m.n. verantwoording, rapportages)'

Bijlage

-Afvalmanagementboekje TU Delft-GreenBiz